



Sygn. akt V CK 360/03

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Zbigniew Strus

SSA Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa R. C. i T. R.

przeciwko J. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 9 marca 2004 r.,

kasacji powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 13 listopada 2002 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok, znosząc postępowanie przed Sądem
Apelacyjnym i przekazuje sprawę temu Sądowi do ponownego
rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu w
postępowaniu kasacyjnym.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2002 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo R. C. i T. R. skierowane przeciwko J.S., od którego powodowie domagali się zapłaty 93.939,40 zł z odsetkami ustawowymi tytułem odszkodowania za utracone zyski z prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. W toku procesu przed Sądem I instancji powodowie reprezentowani byli przez adw. L. J., którego ustanowili swoim pełnomocnikiem.

Tenże pełnomocnik w imieniu powodów sporządził w dniu 17 lipca 2002 r. apelację od wyroku Sądu Okręgowego. Do niego skierowane zostało wezwanie do uiszczenia wpisu od apelacji, doręczone 29 lipca 2002 r. Jego także zawiadamiał o terminie rozprawy apelacyjnej Sąd II instancji, doręczając jednocześnie odpis pisma procesowego pozwanego (przesyłka wróciła z adnotacją, że adresat się wyprowadził i została potraktowana jako doręczona skutecznie). Na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 listopada 2002 r. strona powodowa nie była obecna.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2002 r. oddalił apelację powodów.

Pismem z dnia 19 grudnia 2002 r. powodowie, reprezentowani przez adw. Andrzeja Sitnickiego, wystąpili o przywrócenie im terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem. Powodowie wyjaśnili, że ich aktualny pełnomocnik jest substytutem (zastępcą) adw. L. J., który został zawieszony w pełnieniu czynności zawodowych, o czym sąd poinformowała Okręgowa Rada Adwokacka.

Sąd przywrócił powodom uchybiony termin.

Wyrok Sądu Apelacyjnego powodowie zaskarżyli kasacją, opartą na podstawie kasacyjnej z art. 393¹ pkt 2 k.p.c. (naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy) i wniesli o uchylenie tego orzeczenia w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego jako części kosztów procesu.

W ramach wskazanej podstawy kasacyjnej powodowie podnieśli zarzut naruszenia art. 133 § 3 k.p.c. poprzez niezawiadomienie ich pełnomocnika o rozprawie apelacyjnej i nedoręczenie mu odpowiedzi na apelację, mogący mieć wpływ na wynik sprawy z uwagi na treść art. 379 pkt 5 k.p.c. (nieważność postępowania spowodowana pozbawieniem strony możliwości obrony jej praw).

Pozwany upatrywał naruszenia przepisów postępowania także w uchybieniu art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. – poprzez brak należytej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych, a nadto poprzez dokonanie nietrafnych ustaleń w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego i nierozważenie wszystkich zarzutów apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wymaga rozpatrzenia zarzucane przez powodów naruszenie przepisu art. 133 § 3 k.p.c., w którym skarżący upatruje przyczynę nieważności postępowania przed Sądem Apelacyjnym.

Powodowie mają rację, że w sytuacji kiedy pismem z dnia 18 lipca 2002 r. Okręgowa Rada Adwokacka w W. powiadomiła m.in. Prezesa Sądu Okręgowego w W. o zawieszeniu w wykonywaniu czynności zawodowych adw. L. J. i ustanowieniu jego zastępcą adw. A. S., obowiązkiem Sądu było doręczanie od tej chwili wszelkiej korespondencji zastępcy dotychczasowego pełnomocnika powodów. Zgodnie z przepisem art. 4 d ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (t.j. Dz. U. z 2002 r, Nr 123, poz. 1058 ze zm.), konsekwencją zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych jest bowiem zakaz występowania przez zawieszzonego adwokata przed sądami lub organami państwowymi i samorządowymi.

Tymczasem – z powodu przeoczenia otrzymanej informacji – zawiadomienie o rozprawie apelacyjnej oraz odpis pisma procesowego strony pozwanej skierowane zostały na adres pełnomocnika powodów, który nie mógł ich reprezentować. Tym samym doszło do naruszenia art. 133 § 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny uznał jednak, że pełnomocnik powodów został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, rozpoznał sprawę i wydał wyrok.

Skutkiem niedoręczenia przez Sąd II instancji zawiadomienia o rozprawie i odpowiedzi pozwanego na apelację właściwemu pełnomocnikowi powodów (ustanowionemu dla nich w trybie art. 37 a ust. 2 prawa o adwokaturze) było uniemożliwienie stronie powodowej zapoznania się z tym pismem procesowym i przedstawienia swoich racji na rozprawie apelacyjnej. W rezultacie doszło do pozbawienia powodów możliwości obrony ich praw w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Z przytoczonych wyżej przyczyn podniesiony w kasacji zarzut nieważności postępowania trzeba uznać za uzasadniony (tak też m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2003 r., sygn. III CKN 411/01, niepubl. oraz wyroki tego Sądu z dnia 10 czerwca 2003 r., sygn. I CKN 406/01, z dnia 14 marca 2003 r., sygn. V CKN 1743/00 i z dnia 22 stycznia 2003 r., sygn. IV CKN 1677/00, niepubl.). Powoduje to konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku, zniesienia postępowania przed Sądem Apelacyjnym i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania na podstawie art. 393¹³ § 1 oraz art. 386 § 2 w zw. z art. 393¹⁹ k.p.c.

W tej sytuacji przedwczesne byłoby rozważanie pozostałych zarzutów zawartych w kasacji, które także powodowie uważali za drugorzędne i uzasadnili tylko pobieżnie.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 108 § 2 w związku z art. 393¹⁹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.